

‘Speelplek in de openbare ruimte mag geen vrijblijvende keus zijn’

Jantje Beton wil speelruimtemonitor ontwikkelen om gemeenten te ondersteunen en stimuleren bij hun speelambities

Buiten spelen staat nog altijd onder druk, en niet alleen door de populariteit van online games. Speelplekken moeten in gemeenten opboksen tegen andere bestemmingen, zoals parkeren, winkelen en wonen. Jantje Beton strijdt al meer dan 50 jaar mee in deze concurrentiestrijd. Zo bleek in 2019 uit onderzoek dat 15 procent van de kinderen nooit buiten speelt. Jantje Beton is dan ook nog lang niet irrelevant.

Auteur: Willemijn van Iersel

Sinds februari 2019 heeft de goeddoelenorganisatie Jantje Beton een nieuwe directeur: Dave Ensberg-Kleijkers (36). Tijd om hem eens wat beter te leren kennen. Want in een editie die geheel in het teken staat van spelen, kan een interview met de grootste ‘speelbaas’ van Nederland natuurlijk niet ontbreken.

Vertel eens wat meer over jezelf. Wie is Dave?

Ik ben 36 jaar en een kind van Surinaamse ouders. Ik ben geboren in Voorburg en opgegroeid in de Randstad. Toen ik 16 was, is mijn moeder overleden. Dit gebeurde tijdens een vechtscheiding. Vanwege mijn eigen moeilijke jeugd voel ik extra verbinding met kinderen waarbij het niet vanzelf gaat, of dat nu is door

een beperking of vanwege financiën. Als kind ben ik vaak verhuisd. Op de plekken met veel groen en veel ruimte voelde ik me het snelste thuis. Toen ik op een fijne en ruime plek woonde, heb ik zelfs een klas overgeslagen. De ruimte die ik daar letterlijk en figuurlijk kreeg, vertaalde zich naar hoe ik me voelde. Het is écht anders als je woont tussen flats zonder uitdaging of veiligheid. Dan gaan kinderen vanzelf binnen zitten gamen.’

Heb je ooit bij een gemeente gewerkt?

‘Ik ben een enorme nerd, een bestuurskundige nerd welteverstaan. Bestuurskunde boeit me al heel lang en ik weet al vanaf mijn 14e dat ik dit wilde gaan studeren. Na mijn afstuderen

ben ik gaan werken bij PWC, een internationaal accountants-, belastingadvies- en organisatieadviesbedrijf. Hier adviseerde ik al vanaf mijn 21e gemeenten. Zo heb ik in 2007 meegewerkt aan een rekenkameronderzoek in de gemeente Apeldoorn naar het beheer van de openbare ruimte. Hoe stuurt de gemeente het op orde houden van de openbare ruimte eigenlijk aan? Hoe gaan we dat verduurzamen, kijkend naar groen en grijs? Hoe effectief is het allemaal en kan het ook met minder geld? In deze functie heb ik allerlei facetten van gemeenten leren kennen. Het was ontzettend leuk om die ervaringen op te doen. Zelf bij een gemeente werken was niet mijn droombaan, maar het was wel een mooie ervaring. Zo heb ik als ambtenaar van de gemeente Amsterdam de heer Lodewijk Asscher leren kennen, toenmalig wethouder van Onderwijs. Onwijs getalenteerd, inspirerend en integer, en hij had mooie ambitieuze doelen voor kinderen en het onderwijs.'

Waarom wilde je directeur worden bij Jantje Beton?

'In 2015 verzorgde ik een Ted-talk over het belang van het spelende kind. In mijn presentatie gebruikte ik toentertijd een plaatje van Jantje Beton, waarbij ik mensen in de zaal ocriep om meer buiten te spelen met kinderen. Om dan vier jaar later bij Jantje Beton te mogen werken, dat is fantastisch. Een Ted-talk geven is al een soort droom en nu heb ik ook een droombaan. Die baan heb ik uiteindelijk gekregen door gewoon te solliciteren.'

Jouw voorganger Rob van Gaal heeft tien jaar bij Jantje Beton gewerkt. Is het lastig om in zijn voetstappen te treden?

'Nee, totaal niet. Rob heeft hier lang gewerkt en dat geldt voor meerdere directeuren: Wim dertig jaar, Henk tien jaar. Al mijn voorgangers hebben er lang gezeten. En dat snap ik, want het is een mooie baan. Maar ik doe het op mijn eigen manier.'

Jantje Beton stond een hele tijd op een laag pitje. Ik hoorde laatst zelfs iemand zeggen: 'Jantje Beton was op sterven na dood.' Hoe kijk jij hiertegenaan?

'Op sterven na dood is complete onzin. Het is waar dat de organisatie wat nieuw elan verdient. We moeten de jongere generatie weer aanspreken. Jantje Beton moet een organisatie zijn die zich niet onbetuigd laat. In de loop van 2020 worden wij met veel meer reuring zichtbaar in de samenleving.'

Ga jij die revival op je nemen? Zo, ja hoe dan?

'De afgelopen tijd zijn we al een paar keer bij het Jeugdjournaal geweest. We hebben publicaties gehad in onder andere De Telegraaf, Trouw, het AD en de NRC. Wij zitten niet stil. Met het spelende kind gaat het nog steeds niet goed. Kinderen worden nog steeds onvoldoende gestimuleerd; onze taak zit er nog lang niet op. Ik vind dit een reden om ons wat meer activistisch te presenteren. Wij zwijgen niet bij onrecht. Toen eind december 2019 inwoners van Nijmegen klaagden over de geluidsoverlast van spelende kinderen, heb ik contact opgenomen met de wethouder. Die antwoordde niet, maar ik wilde niet mijn mond houden. Moeten we niet wat meer tolerantie tonen tegenover spelende kinderen? En ik ben niet de enige die zich daarover opwindt; dat doen meer mensen. Het moet afgelopen zijn met die onzin. Iedereen moet lekker kunnen spelen, joelen en gek doen. Ik moet nog zien welke wethouder ons gaat negeren in de toekomst. Wij staan in ieder geval pal voor het spelende kind.'

'Het is waar dat Jantje Beton wat nieuw elan verdient. Maar op sterven na dood zijn we absoluut niet'

Jantje Beton is van oudsher een stichting die opkomt voor kinderen in versteende stedelijke achterstandswijken, letterlijk Jantje in het beton. Wat is de huidige doelstelling van Jantje Beton? Is die de afgelopen 25 jaar veranderd?

'Het klopt wel dat wij lang extra aandacht hebben gehad voor kinderen in een kwetsbare positie, kinderen die letterlijk en figuurlijk

werden verdrukt in de grote stad. Maar wij zijn er voor alle kinderen. Tegenwoordig zie je dat er minder buiten gespeeld wordt in de volle breedte van de samenleving, van arm tot rijk. Alle kinderen spelen minder buiten, ook kinderen van elite-ouders. Die zitten op muzieklés, huiswerkbegeleiding en turnen. Deze kinderen hebben een volle agenda, met weinig ruimte om te spelen en zich te vervelen. Ze moeten steeds meer en mogen steeds minder. Ook deze kinderen verdienen onze aandacht.'

Hoe zorgen jullie voor zoveel mogelijk kwalitatief hoogstaande buitenspeelruimte?

'Op de lange termijn zouden we graag zien dat alle gemeenten beleid maken om in de fysieke buitenruimte plaats te maken voor speelruimte. In het verleden hadden wij een speelruimtenorm, de drieprocentnorm van Nuso en Jantje Beton. Daar zijn we op een gegeven moment mee gestopt. Maar we merken dat heldere normen of criteria nodig zijn om gemeenten duidelijkheid te bieden. Het moet niet te vrijblijvend zijn. Speelruimte voor kinderen moet niet hoeven concurreren met woonruimte. Laten we kiezen voor kwaliteit van leven, niet voor kwantiteit van euro's. Hiervoor willen we bijvoorbeeld een speelruimtemonitor ontwikkelen. Die is nog in ontwikkeling, maar het idee is dat je het speelbeleid van een gemeente door de jaren heen kunt monitoren. Hierin worden vragen beantwoord zoals: hoeveel kinderen kunnen er spelen, hoeveel vrije ruimte is er voor kinderen om te kunnen spelen? Als we landelijk gaan monitoren, kunnen we vergelijkingen maken met voorgaande jaren. Samen met branchevereniging Spelen en Bewegen zijn we hiermee bezig. Ik wil graag meer data hieromtrent. Zo kunnen we gemeenten een tool bieden, en inzicht, bepalen of het wel of niet goed gaat met kinderen. Daarnaast willen we goede voorbeelden in het land uitlichten. Zo hadden we in het verleden een prijs voor de gemeente die het beste bezig was met van het creëren van speelruimte. We willen ook in contact treden met projectontwikkelaars over het belang van balans. Balans tussen mens en natuur, waarbij ruimte wordt gemaakt voor spelen.'

Dat zijn veel ambities. Waarop ligt de focus?

'We willen ons focussen op het G40-stedennetwerk. In deze gemeenten is de concurrentie om de vierkante meters het grootst. De komende jaren willen we onze stem steeds meer laten horen in deze gemeenten.'

'Ik wil graag meer data omtrent buitenspelen, zo kunnen we gemeenten een tool bieden en inzicht'

Je hebt ooit tegen het AD gezegd dat je het jammer vindt dat commerciële partijen en projectontwikkelaars Jantje Beton nooit bellen met de vraag of jullie mee om de tafel willen zitten in de ontwerpfase, om mee te denken over een speelplek.

Welke kansen liggen hier, volgens jou?

'Ik denk dan bijvoorbeeld aan zorgverzekeraars. We leven in een tijd waarin de zorgkosten enorm zijn. Dit ligt onder andere aan onze ongezonde voeding en ons ongezonde leefgedrag. Als we willen voorkomen dat deze kosten verder gaan stijgen, moeten we inzetten op preventie. Dan begin je bij het kind, maar ook bij zorgverzekeraars. Zij zien hun taak nu vaak als curatief, helaas, maar ik vind dat zorgverzekeraars ervoor kunnen zorgen dat

kinderen meer gaan spelen en bewegen. Wij organiseren bijvoorbeeld jaarlijks het NK stoepranden. Dat evenement betalen we zelf, maar ik zou het veel logischer vinden als een zorgverzekering deze rekening oppakt. Zo kunnen we samen een symbool creëren.'

Ik denk dat er maar weinig zorgverzekeraars zijn die Stad en Groen lezen. Heb je nog een boodschap voor de commerciële partijen die dit blad lezen?

'Veel van die partijen zijn verzameld in de branchevereniging Spelen en Bewegen. Ik heb af en toe goede contacten met speeltoestellenleveranciers, maar dat kan nog beter. Ze mogen me bellen, maar het moet wel oprecht zijn. Tegen commerciële partijen die oprecht een bijdrage willen leveren, zeg ik geen nee.'

Wil je de overige lezers van dit vakblad nog wat meegeven?

'Geef zelf het goede voorbeeld als volwassene, zit minder op je smartphone. Geniet van de natuur, geniet ervan zoals die is. Ga eropuit. Dat is voorbeeldgedrag waar kinderen naar hunkeren.'

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/article/33249/speelplek-in-de-openbare-ruimte-mag-geen-vrijblijvende-keus-zijn